

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE
ARHITEKTŪRAS UN PILSĒTPLĀNOŠANAS FAKULTĀTE

Arhitektūras un pilsētbūvniecības katedra

METODISKIE NORĀDĪJUMI

arhitektūras specialitātes studentiem
diplomprojekta izstrādāšanai

Rīga 2012

Metodiskie norādījumi par diplomprojekta izstrādāšanu paredzēti RTU Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultātes studentiem, darba vadītājiem, konsultantiem un Arhitektu valsts pārbaudījuma komisijas locekļiem.

Metodiskos norādījumus izstrādājuši:

Dr.habil.arch., prof. Ivars Strautmanis

Dr.habil.arch., prof. Jānis Krastiņš

Dr.arch., prof. Jānis Briņķis

Metodiskos norādījumus rediģējis:

Dr.arch., prof. Uģis Bratuškins

Dr.arch., prof. Sandra Treija

Metodiskie norādījumi izskatīti APF Domes sēdē 2012.gada 30.oktobrī; protokols Nr. 4.

1) VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI

- 1.1. Diplomprojektu izstrādāšanas metodiskie norādījumi arhitektūras specialitātes studentiem sastādīti, balstoties uz vienoto instrukciju diplomprojektu izstrādāšanai RTU un uzskatāmi par tās tālāku konkretizāciju atbilstoši arhitektūras specifikai.
- 1.2. Diplomprojekts ir pēdējais, noslēdzošais darbs topošā arhitekta profesionālajā studiju programmā, un tā uzdevums ir:
  - a) apliecināt diplomanda radošo spēju patstāvīgi, atbilstoši visām mūsdienu prasībām risināt ar sarežģītu telpisku sistēmu plānošanu un projektēšanu saistītus uzdevumus;
  - b) nostiprināt apgūtās teorētiskās zināšanas un profesionālā līmenī izstrādāt projekta teorētisko pamatojumu;
  - c) apliecināt studiju gaitā gūto idejas grafiskā attēlojuma meistarību, demonstrējot atbilstošas grafiskās iemaņas.
- 1.3. Diplomprojektam arhitektūras specialitātē jābūt:
  - a) laikmetīgam funkcionālā un estētiskā risinājumā, balstoties uz arhitektūras teorijas jaunākajām atziņām un modernās tehnikas un būvniecības iespējām, kā arī atspoguļojot mūsdienu sabiedrības sadzīves normas un ideālus;
  - b) kontekstuālam, risinātam atbilstoši apkārtējās vides raksturam un kultūras tradīcijām;
  - c) izsmelšam, t.i., grafiskajos zīmējumos, shēmās, tekstos un maketos tam jāsniedz pilnīgs priekšstats par risināmo tēmu un tās pilsētībūvnieciskajiem, arhitektoniski telpiskajiem un ekonomiskiem aspektiem.
- 1.4. Diplomands savu diplomprojektu izstrādā patstāvīgi, saskaņā ar specializējošās Arhitektūras un pilsētībūvniecības katedras (APK) sastādīto diplomprojekta izstrādāšanas grafiku. Katrs diplomands izstrādā vienu atsevišķu diplomprojektu. Īpašos izņēmuma gadījumos, izstrādājot sarežģītu, kompleksu tēmu risinājumus, APK var pieļaut vairāku diplomandu kopēju darbu vienas tēmas risināšanā. Tādā gadījumā katrs diplomands kopējā telpiskās sistēmas priekšlikuma ietvaros izstrādā atsevišķu pilsētībūvniecisko vai arhitektonisko elementu risinājumus, attēlojot tos atsevišķi nodalāmā diplomprojekta grafiskajā daļā, kā arī sagatavo atsevišķu paskaidrojuma rakstu.
- 1.5. Diplomprojekta izstrādāšanas gaitu regulāri, atbilstoši sastādītajam grafikam, pārrauga APK, piedaloties diplomprojektu vadītājiem.

2) DIPLOMPROJEKTA TĒMA UN UZDEVUMS

- 2.1. Diplomprojekti arhitektūras specialitātē pēc tēmu diapazona un rakstura nosacīti iedalāmi sekojošās grupās:
  - a) **teritoriālpilnojumā, pilsētībūvnieciskās vides un ainavu attīstības projekti**, kas, balstoties uz konkrētas lauku vai pilsētvides izpēti materiāliem, vietējā ekonomiskā potenciāla izvērtējumu un izaugsmes prognozēm, sniedz priekšlikumus attiecīgās teritorijas attīstībai un apkalpes un sadzīves organizācijai. Projekta sastāvā obligāti iekļaujams izpēti materiālu apkopojums un izvēlēti konceptijas teorētiskie pamatojumi;
  - b) **dzīvojamā, sabiedriskā vai ražošanas ēku un interjeru projekti**, kas sniedz dažādu pilsētībūvniecisko, arhitektonisko, ainavu un (vai) labiekārtojuma objektu optimālo risinājuma variantu. Diplomprojektam jāsaturs telpiskās idejas vispusīgs teorētiskais pamatojums un attiecīgās aplēses, kā arī detalizēti risinājumi;

c) **kultūras pieminekļu restaurācijas projekti**, kuros var tikt risinātas dažādas ar vides veidošanas aktualitātēm saistītas problēmas. Šāda rakstura diplomprojekti īpaši ieteicami arhitektūras vēstures problēmu pētījumos, kas saistīti ar vēsturisko pilsētas daļu vai atsevišķu kultūras pieminekļu attīstību. Šāda tipa diplomprojektiem bez izvērstas teorētiskās daļas nepieciešams pietiekami plašs grafiskais materiāls salīdzinošu analīzi, shēmu un tabulu veidā.

- 2.2. Diplomprojekta tēmas izvēlas un apstiprina sekojošā kārtībā:
  - a) APK sastāda diplomprojekta tēmu sarakstu, vadoties no valsts un pašvaldību institūciju attīstības prognozēm un konkrētām pilsētu un lauku apdzīvoto vietu būvvalžu speciālistu, kā arī vadošo projektēšanas biroju rekomendācijām;
  - b) studenti izvēlas konkrētu tēmu no APK sastādītā saraksta vai arī izstrādā diplomprojektu par paša pieteiktu tēmu, iepriekš pamatojot tās aktualitāti un saņemot APK apstiprinājumu;
  - c) pēc tēmas pieteikšanas un klauzūras veiksmīgas aizstāvēšanas APK sastāda Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultātes dekāna pavēles projektu, ar kuru tiek apstiprināti izvēlēto tēmu nosaukumi, diplomprojekta vadītāji, konsultanti, kā arī norādīts izstrādāto diplomprojekta iesniegšanas termiņš.
- 2.3. Diplomprojekta tēmas nosaukumam jābūt iespējami lakoniskam un izsmeļošam, lai to nesaīsinātā formā varētu izmantot visos ar diplomprojektu saistītos dokumentos. Diplomands piesaka diplomprojekta tēmu **latviešu un angļu valodā**.
- 2.4. Vienlaikus ar diplomprojekta tēmas nosaukuma apstiprināšanu noteiktā formā tiek sastādīts diplomprojekta uzdevums (2. pielikums). Diplomprojekta uzdevumu pievieno diplomprojekta paskaidrojuma rakstam.
- 2.5. Diplomprojekta tēmu un uzdevumu apstiprina APK vadītājs.

3) DIPLOMPROJEKTA IZSTRĀDĀŠANA UN IESNIEGŠANA AIZSTĀVĒŠANAI

- 3.1. Diplomprojekta izstrādāšana sastāv no izejas materiālu vākšanas, radošā darba, projekta grafiskās noformēšanas, paskaidrojuma raksta sastādīšanas un sagatavošanās aizstāvēšanai.
- 3.2. Izejas materiālu vākšana ir diplomprojekta izstrādāšanas sākuma posms, kurā studentam jāveic:
  - a) konkrētās situācijas izpēte un nepieciešamās socioloģiskās aptaujas;
  - b) praktisko zināšanu papildināšana attiecīgo objektu projektēšanā, iepazīstoties ar likumdošanas un normatīvajiem aktiem, būvdetaļu katalogiem un projektēšanas procesa ekonomiskiem un organizatoriskiem aspektiem;
  - c) diplomprojekta tēmas un novietnes situācijas galīgā konkretizācija;
  - d) iepazīšanās ar analoģu objektu projektiem, speciālās literatūras studijas un kopā ar diplomprojekta vadītāju un (vai) citām ieinteresētajām pusēm - sava diplomprojekta programmas sastādīšana.
- 3.3. Diplomprojekta izstrādāšanas gaitu nosaka APK sastādītais grafiks, kurā ietverti sekojoši darba posmi:
  - a) tēmas un vadītāja izvēle;
  - b) sākotnējais projekta idejas mets, kas ilgst 3–4 nedēļas. Šajā laikā diplomands patstāvīgi, izmantojot pirmsdiploma prakses laikā savāktos materiālus, izstrādā sākotnējo nākamā projekta ideju (konceptiju) konkrētajai situācijai. Šī darba posma beigās diplomands izstrādā klauzūru, kuras apjoms 2–3 A1 formāta lapas ar darba maketu. Klauzūru izskata APK sēdē;
  - c) pēc 3–4 nedēļām pirms vasaras brīvlaika notiek atskaite par paveikto darbu, un uzdevumu precizēšana vasaras patstāvīgajam darbam;

- d) pēc vasaras patstāvīgā darba tiek sarīkota skate par veikto darbu;
- e) optimālā varianta meklējumi un precizēšana (3–4 nedēļas). Izmantojot klauzūras izstrādāšanas un apspriešanas laikā iegūtās atziņas, students attīsta (vai arī meklē jaunu) sākotnējo koncepciju. Šis posms, kas norisinās tiešā diplomprojekta vadītāja kontrolē, noslēdzas ar viena vai vairāku skīču variantu izstrādāšanu. Galīgā varianta izvēle notiek APK organizētās skates laikā;
- f) precizētā varianta izstrādāšana (4–5 nedēļas). Tā norisinās tiešā diplomprojekta vadītāja kontrolē, pēc vajadzības pieaicinot arī attiecīgus konsultantus;
- g) diplomprojekta grafiskā noformēšana (3–5 nedēļas). Šī darba rezultātā diplomprojekts iegūst to māksliniecisko kvalitāti, kas atbilst izvēlētajam objekta raksturojumam un atspoguļo diplomanda profesionalitāti. Paralēli darbam pie projekta grafiskās daļas, students izgatavo arī projektējamā objekta maketu un izstrādā paskaidrojuma rakstu atbilstoši diplomprojekta uzdevuma prasībām, kā arī sagatavo diplomprojekta pasi (3. pielikums). Tajā grafiski jāatspoguļo projekta galvenais saturs.

- 3.4. Ja diplomands neievēro noteiktos diplomprojekta izstrādāšanas termiņus vai arī savlaicīgi atbilstošā kvalitātē neiesniedz noformētos materiālus, APK var izvirzīt priekšlikumu par studenta atstādināšanu no tālākas diplomprojekta izstrādāšanas.
- 3.5. Pabeigtu un diplomanda parakstītu diplomprojektu (rasējumu lapas, maketu, pasi un paskaidrojuma rakstu) paraksta arī diplomprojekta projekta vadītājs un sniedz rakstisku atsaukumi (4. pielikums). Ne vēlāk kā vienu nedēļu pirms diplomprojekta aizstāvēšanas notiek APK skate, kuras laikā tiek izšķirts jautājums par diplomanda pielaišanu pie aizstāvēšanas. Diplomprojektu, kas pielaiests aizstāvēšanai, paraksta APK vadītājs.
- 3.6. Pie aizstāvēšanas pielaiestā diplomprojekta materiālus APK apzīmogo un ieregistrē. Reģistrētajiem diplomprojektiem APK nozīmē recenzentu. Recenzents līdz diplomprojekta aizstāvēšanai iepazīstas ar projektu un sniedz rakstisku recenziju (5. pielikums).
- 3.7. Reģistrētos diplomprojekta materiālus, vadītāja atsaukumi, recenziju un projekta pasi pirms diplomprojekta aizstāvēšanas diplomands iesniedz Arhitektu valsts pārbaudījuma komisijas sekretāram.

4) DIPLOMPROJEKTA SATURS UN GRAFISKAIS NOFORMĒJUMS

- 4.1. Ievērojot dažādu diplomprojektu atšķirīgo raksturu, grafiski attēlojamā materiāla apjomu katrā konkrētā gadījumā, pamatojoties uz diplomanda izstrādātu grafiskā materiāla izvietojuma mērogshēmu, saskaņo APK. Minimālais viena diplomanda izstrādājamās grafiskās daļas apjoms ir 6 m².
- 4.2. Diplomprojektu saturam un grafiskajam noformējumam jāatbilst tēmas un atbilstošā specializācijas novirziena prasībām.
- 4.3. **Teritoriālpārplānojumi, pilsētībūvnieciskās vides un ainavu attīstības projekti** tematiski aptver piecus galvenos aspektus:
  - a) pagastu un lauku apdzīvoto vietu teritoriālpārplānojumus un sabiedrisko centru detālpārplānojumus;
  - b) priekšlikumus par esošo pilsētu vai lauku apdzīvoto vietu rekonstrukciju un attīstību;
  - c) esošo pilsētu vai apdzīvoto vietu centru attīstības plānu korekcijas;
  - d) priekšlikumus par jaunu pilsētu arhitektoniskās struktūras un telpiskās vides radīšanu;
  - e) parku, mežparku un rekreācijas zonu plānojumus.
- 4.3.1. Pilsētībūvnieciskajos, vides plānojuma un ainavu projektos īpaša vērība jāvelti ekoloģiskajām un kontekstuālajām problēmām un reģionālo īpatnību saglabāšanai un harmoniskai attīstīšanai.

- 4.3.2. Pilsētībūvniecības tēmām jābūt saistītām ar konkrētām situācijām. Telpiskās attīstības koncepcija jāveido atkarībā no apkārtējās vides ģeogrāfiskiem, topogrāfiskiem, ģeoloģiskiem, vēsturiskiem, socioloģiskiem un citiem faktoriem.
- 4.3.3. Pilsētībūvnieciskā rakstura diplomprojekta pirmās klauzūras apjoms ir 3–4 lapas. Tajās jāatspoguļo:
- esošā stāvokļa analīzes raksturojumus ar topogrāfiskajām un ģeoloģiskajām īpatnībām, esošo apzaļumošanu, transporta un apkalpes sistēmu, inženiertehniskajām komunikācijām, kā arī datiem par iedzīvotāju demogrāfisko struktūru un socioloģiskajām aptaujām;
  - aplēses par iedzīvotāju izmitināšanas pasākumiem;
  - priekšlikumi par arhitektoniskās vides attīstību ar zonējuma shēmu, telpisko koncepciju un komunikāciju plānu.
- 4.3.4. Grafiskajam materiālam, kā arī aplēsēm pietiekami skaidri jāraksturo projekta ideja. Ieteicamie mērogi:
- pagasta vai rajona plānojumam 1:10 000–1:20 000;
  - pilsētas plāna shēmai 1:5000;
  - pilsētas centra shēmai 1:2000;
  - zonējuma shēmai 1:5000.
- Telpisko koncepciju jāatspoguļo perspektīves skicēs vai maketā.
- 4.3.5. Turpmākajā projektēšanas gaitā meklējot optimālo risinājumu, jāizmanto variantu metode. Variantus lietderīgi salīdzināt grafoanalītiski, izmantojot datortehniku. Varianti jāizstrādā skiču tehnikā.
- 4.3.6. Pabeigtam diplomprojektam jāatspoguļo pilnvērtīga pilsētībūvnieciska vai teritoriālpilnplānojuma ideja līdz ar konkrētu inženiertehnisko disciplīnu izpratni. Projekta grafiskajai daļai jāietver:
- esošās situācijas raksturojums M 1:5000 (1:10 000);
  - teritorijas esošā un plānotā atļautā izmantošana M 1:5000 (1:10 000);
  - apbūves detālpilnplānojuma projekts M 1:2000 (1:5000);
  - projektējamo ēku shematiskie plāni, fasādes un griezumī M 1:400, 1:500;
  - citi attīstības ieceri raksturojoši materiāli
  - perspektīves,
  - inženiertehnisko tīklu plāns.
- 4.3.7. Projekta apjoms, sastāvs un mērogi parku, mežaparku un atpūtas zonu izstrādāšanai var izmainīties atkarībā no uzdevuma īpatnībām.
- 4.3.8. Paskaidrojuma rakstam jābūt iesietam, ar titullapu (1. pielikums) un jāietver šādas daļas:
- diplomprojekta uzdevums;
  - ievads, ar vispārīgu diplomprojekta tēmas pamatojumu;
  - projekta izpētes daļas un veikto aptauju rezultātu atspoguļojums;
  - esošās situācijas analīze;
  - projekta koncepcija;
  - detālpilnplānojuma elementu arhitektoniskā risinājuma pamatojums;
  - transporta shēmas un projektēto infrastruktūras elementu apraksts;
  - vides ekoloģijas un ilgtspējības jautājumi;
  - citi attīstības ieceri raksturojoši aspekti.

- 4.3.9. Paskaidrojuma rakstam jābūt iesietam cietos vākos; tam jā satur 20 – 30 lpp. teksta, projekta risinājumu raksturojošām shēmām, fotofiksācijas materiāliem, tabulām, kā arī izmantotās literatūras sarakstam. Literatūras sarakstam jāatbilst bibliogrāfiskās aprakstīšanas noteikumiem.
Paskaidrojuma raksta pielikumā jāpievieno diplomprojekta grafiskās daļas samazināts attēlojums uz A3 formāta lapām, kā arī diplomprojekts digitālā formātā.
- 4.3.10. Diplomprojekta pasē, kas ir atsevišķa A-4 formāta lapa (3. pielikums), jāparāda projektētās teritorijas zonējuma shēma ar ceļu tīklu vai citi projektu raksturojoši materiāli. Kreisajā apakšējā stūrī jābūt ielīmētai diplomanda fotogrāfijai.
- 4.4. **Dzīvojamo, sabiedrisko vai ražošanas ēku un interjeru projekti** tematiski aptver visus ēku tipus: dzīvojamās, sabiedriskās, ražošanas ēkas, kā arī to interjerus un iekārtas priekšmetus. Izstrādājot diplomprojektu, jāņem vērā jaunākās mūsdienu ārzemju un reģionālās arhitektūras tendences, īpašu vērtību veltot:
- a) cilvēkam kā sarežģītai biopsihosistēmai un sociālai būtnei, kā arī prasībām, kas šajā sakarā tiek izvirzītas mākslīgi veidotajai videi;
  - b) jaunām telpiskām koncepcijām saistībā ar vietējām tradīcijām nolūkā radīt ilgtspējīgu, ekonomiski dinamisku vidi;
  - c) progresīvu ideju izmantošanai un priekšlikumiem konstrukciju un būvniecības tehnoloģijas jomā.
- 4.4.1. Dzīvojamo un sabiedrisko ēku diplomprojektu pirmās klauzūras apjoms ir 3 – 4 lapas. Grafiskajam materiālam skaidri jā raksturo projekta ideja. Ieteicamie mērogi: situācijai – 1:500, stāvu plāniem, griezumiem un pretskatiem 1:250 vai 1:200, jābūt perspektīvei vai darba maketam.
- 4.4.2. Turpmākajā projektēšanas gaitā, meklējot optimālo risinājumu, jāizmanto variantu metode. Īpaša nozīme pievēršama telpiskai maketēšanai, kuras uzdevums noskaidrot kompozīcijas, kā arī insolācijas, akustikas, krāsu, dizaina un citas problēmas. Maketēšana nepieciešama arī, lai noteiktu optimālā būvķermeņa formu un iekļaušanos apkārtējā vidē. Vēlama datortehnikas izmantošana, īpaši gadījumos ar lielām variāciju iespējām. Varianti izstrādājami skičveida tehnikā. Ieteicamie mērogi: zemesgabala plānojumam 1:500, stāvu plāniem, griezumiem un pretskatiem 1:250 vai 1:200. Variantiem jāizstrādā perspektīvu skats un darba makets.
- 4.4.3. Pabeigtam diplomprojektam jā satur kompleksa mākslinieciski augstvērtīga arhitektoniska ideja un jāatspoguļo korekta inženiertehnisko disciplīnu izpratne. Projekta grafiskajam materiālam izsmēloši jā raksturo projektējama objekts un tajā ietvertās idejas. Projekta grafiskajā daļā jāparāda:
- a) zemesgabala plānojums M 1:1000–1:500,
  - b) stāvu plāni M 1:200–1:100,
  - c) pretskati M 1:200–1:100,
  - d) fragmenti (plānu jeb pretskatu), M 1:50–1:25
  - e) griezumi M 1:200–1:100,
  - f) ārskata un iekštelpu perspektīves.
- 4.4.4. Grafiskais materiāls jāizkārto tā, lai katra atsevišķā lapa būtu pēc satura un formas pabeigta, tas ir, lai plāni, griezumi, fasādes utt. nepārklātu vairākas lapas.
- 4.4.5. Paskaidrojuma rakstam jābūt iesietam **cietos vākos**, ar titullapu (1. pielikums) un jāietver šādas daļas:
- a) diplomprojekta uzdevumu;
  - b) programma ar telpu un platību sarakstu;

- c) vispārīgā daļa (ar vispārīgu diplomprojekta tēmas pamatojumu):
  - apkārtējās vides kontekstuāla izpēte un raksturojums,
  - dabas un vēsturiskās vides aizsardzības pasākumi;
- d) arhitektūras daļa:
  - ieceres raksturojums, principiālie risināmie aspekti,
  - arhitektoniski telpiskā un funkcionālā risinājuma detalizēts argumentēts izklāsts,
  - detaļrisinājumu apraksts atbilstoši diplomprojekta tēmas specifikai;
- e) inženierisinājumu daļa:
  - būvkonstruktīvā risinājuma koncepcija un tā galveno elementu apraksts,
  - elektroapgādes risinājuma koncepcija un tā galveno elementu apraksts,
  - principiālo apkures un vēdināšanas sistēmu risinājuma apraksti,
  - principiālo ūdesapgādes un kanalizācijas sistēmu risinājuma apraksti,
  - insolācijas, skaņas izolācijas un akustikas konceptuālā risinājuma apraksts;
  - citi risinājumu apraksti atbilstoši diplomprojekta tēmas specifikai;
- f) ekonomikas daļa:
  - būvdarbu organizācijas un sagaidāmo izmaksu apraksts;
- g) ugunsdrošības risinājumu pārskats;
- h) pasākumi darba aizsardzībā;
- i) pasākumi civilajā aizsardzībā;
- j) citi diplomprojekta priekšlikumus raksturojoši aspekti.

4.4.6. Paskaidrojuma rakstā jābūt 20–30 lpp. teksta, principiālām shēmām, kas raksturo projektu, tabulām, kā arī izmantotās literatūras sarakstam. Literatūras sarakstam jāatbilst bibliogrāfiskās aprakstīšanas noteikumiem.

Paskaidrojuma raksta pielikumā jāpievieno diplomprojekta grafiskās daļas samazināts attēlojums uz A3 formāta lapām, kā arī diplomprojekts digitālā formātā.

4.4.7. Diplomprojekta pasē, kas ir atsevišķa A-4 formāta lapa (3. pielikums), grafiski jāparāda izprojektētā apjoma raksturs perspektīves vai plāna un galvenās fasādes veidā. Kreisajā apakšējā stūrī jābūt ielīmētai diplomanda fotogrāfijai.

4.5. **Kultūras pieminekļu restaurācijas projekti** risina konkrētu pilsētībūvniecības vai arhitektūras pieminekļu pārbūves, restaurācijas vai renovācijas jautājumus.

4.5.1. Diplomprojektos, kuru tēma saistīta ar pilsētībūvniecības pieminekļiem, t.i., pilsētu un citu apdzīvotu vietu arhitektūras ansambļiem un kompleksiem, vēsturiskiem centriem, kvartāliem, laukumiem, ielām un senā plānojuma un apbūves atliekām, risina šādus uzdevumus:

- a) pilsētībūvniecisko pieminekļu ainavisku revalorizāciju un optimālu eksponēšanu;
- b) zudušo arhitektonisko akcentu aizvietošanu vai restaurāciju un mazvērtīgo uzslāņojumu likvidāciju;
- c) pieminekļu mūsdienīgas izmantošanas jautājumus, transporta un gājēju kustības organizāciju, vides sanāciju un inženiertehnisko komunikāciju iekārtošanu;
- d) aizsardzības zonas robežu nospraušanu un pilsētībūvnieciskā režīma noteikšanu.

4.5.2. Diplomprojektos, kuru tēma saistīta ar arhitektūras pieminekļiem, t.i., civilās, rūpniecības, militārās un kulta arhitektūras objektiem un tautas celtniecības būvēm – risina šādus uzdevumus:

- a) celtnes arhitektonisko revalorizāciju;
- b) fasāžu, interjeru, plānojuma un apkārtējo vidi organizējošo elementu zinātniski pamatotu restaurāciju;
- c) konstrukciju un arhitektonisko elementu konservāciju;
- d) vēsturisko celtnu mūsdienīgas izmantošanas jautājumus.

- 4.5.3. Atkarībā no konkrētā pieminekļa pilsēt būvnieciskajām un arhitektoniskajām īpatnībām diplomprojektā risināmie uzdevumi var būt reducēti vai papildināti.
- 4.5.4. Restaurācijas diplomprojekti izstrādājami 3 galvenajos darba posmos. Pirmais posms ir arhitektoniskā izpēte, kurā jāveic:
- pieminekļa apsekošana dabā;
  - fotofiksācija;
  - nepieciešamie uzmērījumi;
  - vēsturisko rakstu avotu un ikonografiskā materiāla apzināšana un izpēte.
- levērojot darba apjomīgumu, nepieciešamas tā iestrādes jau pirmsdiploma prakses laikā. Izstrādājot atsevišķu arhitektūras pieminekļu restaurācijas projektus, jāveic arī zondāžas un uzmērījumi mērogā 1 : 50 (plānos, griezumos, fasādēs) un 1:10–1:1 (detaljām).
- 4.5.5. Otrais posms ir pieminekļa analīze un restaurācijas koncepcijas izstrāde. Šajā posmā 6–8 nedēļu laikā jāveic:
- pieminekļa būvvēstures apkopojums;
  - pieminekļa vēsturiskais un mākslinieciski stilistiskais novērtējums;
  - izpētes rezultātu grafiskā apstrāde;
  - pieminekļa būvtehniskās substances novērtējums;
  - uztveres robežu un funkcionālās izmantošanas iespēju noteikšana.
- Šis posms aptver gan darbu pie paskaidrojuma raksta manuskripta, gan projekta grafiskās daļas, nepieciešamos izpētes atspoguļojumus izstrādājot galīgajā redakcijā. Parāli izstrādājami pārbūvju risinājumu varianti. Restaurācijas un rekonstrukcijas koncepcijas skices atsevišķiem arhitektūras pieminekļiem izstrādājamās mērogā 1:50–1:100, pilsēt būvniecības pieminekļiem – mērogā 1:200–1:1000.
- 4.5.6. Trešais, noslēdzošais darba posms ir objekta restaurācijas un rekonstrukcijas projekta priekšlikumu grafiskā izstrāde un noformējums, kā arī paskaidrojuma raksta koriģēšana un nobeigšana. Projektā ietvertajām idejām jāatbilst UNESCO 1972. gada Konvencijai par pasaules kultūras un dabas mantojumu, ICOMOS 1964. gada Starptautiskajai pieminekļu un vēsturisku vietu konservācijas un restaurācijas hartai (Venēcijas hartai), UNESCO, ICCROM un ICOMOS 1994. gada Naras dokumentam par Autentiskumu, ICCROM un ICOMOS 2000. gada Rīgas harta par autentiskumu un vēsturisko objektu atjaunošanu kultūras mantojuma kontekstā, kā arī citu aktuālu pieminekļu aizsardzības dokumentu nostādņēm.
- 4.5.7. Restaurācijas un rekonstrukcijas projektu grafiskā materiāla sastāvs var būt atšķirīgs atkarībā no projektējamā objekta rakstura, bet visos gadījumos tam jāatspoguļo pieminekļa esošais stāvoklis un jābūt uzskatāmi parādītām paredzamajām atjaunojamajām detaļām un elementiem, kā arī pārveidojumiem. Pilsēt būvniecības pieminekļiem atkarībā no objekta lieluma grafiskie materiāli izstrādājami mērogā 1:2000, 1:1000, 1:500 vai 1:200, bet arhitektūras apjomu pieminekļiem mērogā 1:100 vai 1:50, detaļām – mērogā 1:20, 1:10 un 1:2.
- 4.5.8. Paskaidrojuma rakstam jābūt iesietam cietos vākos ar titullapu (1.pielikums) un vismaz 30–40 lpp. apjomā jāatspoguļo visu veikto pieminekļa izpētes, novērtēšanas un analīzes darbu rezultāti, kā arī rekonstrukcijas un restaurācijas idejas specifika. Rekomendējamās sekojošās galvenās nodaļas:
- pieminekļa esošā stāvokļa apraksts;
  - arhitektoniskās izpētes un apsekojumu materiāli;
  - pieminekļa arhitektoniskās īpatnības (izpētes rezultāti);
  - pieminekļa laikmetīgas izmantošanas iespējas un revalorizācijas koncepcija;
  - vispārīgā daļa (ar vispārīgu diplomprojekta tēmas pamatojumu):
    - apkārtējās vides kontekstuāla izpēte un raksturojums,

- dabas un vēsturiskās vides aizsardzības pasākumi;
- f) arhitektūras daļa:
  - ieceres raksturojums, principiālie risināmie aspekti,
  - arhitektoniski telpiskā un funkcionālā risinājuma detalizēts argumentēts izklāsts,
  - detaļrisinājumu apraksts atbilstoši diplomprojekta tēmas specifikai;
- g) inženierisinājumu daļa:
  - būvkonstruktīvā risinājuma koncepcija un tā galveno elementu apraksts,
  - elektroapgādes risinājuma koncepcija un tā galveno elementu apraksts,
  - principiālo apkures un vēdināšanas sistēmu risinājuma apraksti,
  - principiālo ūdesapgādes un kanalizācijas sistēmu risinājuma apraksti,
  - insolācijas, skaņas izolācijas un akustikas konceptuālā risinājuma apraksts;
  - citi risinājumu apraksti atbilstoši diplomprojekta tēmas specifikai;
- h) ekonomikas daļa:
  - būvdarbu organizācijas un sagaidāmo izmaksu apraksts;
- i) ugunsdrošības risinājumu pārskats;
- j) pasākumi darba aizsardzībā;
- k) pasākumi civilajā aizsardzībā;
- l) citi diplomprojekta priekšlikumus raksturojoši aspekti.

Paskaidrojuma raksta pielikumā jāpievieno diplomprojekta grafiskās daļas samazināts attēlojums uz A3 formāta lapām, kā arī diplomprojekts digitālā formātā.

4.5.9. Diplomprojekta pasē, kas ir atsevišķa A-4 formāta lapa (3. pielikums) jāatspoguļo restaurējamā objekta telpiskais raksturs (arhitektoniskiem apjomiem - plāns un fasāde vai iekštelpas zonējums, bet pilsētbūvnieciskiem kompleksiem – zemesgabala plānojums un apbūves fasāžu notinums). Kreisajā apakšējā stūrī jābūt ielīmētai diplomanda fotogrāfijai.

4.6. **Visu diplomprojektu** grafiskajām lapām jābūt izpildītām uz viengabala vatmanpapīra vai tam līdzvērtīga materiāla, kas uzvilks uz viegliem izturīgas konstrukcijas rāmjiem vai stingri piestiprināts vieglām kartona vai plastikāta planšetēm. Nav atļauta sīku grafisko materiālu kolāža un diplomprojekta materiālu stacionāra izvietošana uz masīvām un smagām pamatnēm vai citām konstrukcijām.

5) IZMANTOTĀS INFORMĀCIJAS AVOTU APRAKSTĪŠANAS PAMATPRINCIPI

5.1. Grāmatām:

Autora uzvārds, iniciālis. Grāmatas nosaukums. - Izdošanas vieta: "Izdevniecība", izdošanas gads. - lappušu skaits vai citētā lappuse.

Piemēram:

Buka O., Volrāts U. Pilsētbūvniecība. – Rīga: "Zvaigzne", 1987. – 252 lpp.

5.2. Rakstiem periodikā:

Autora uzvārds, iniciālis. Raksta nosaukums//Izdevuma nosaukums. – Izdošanas gads. – Nr. vai izdošanas datums (mēnesis). – lappuses.

Piemēram:

Holcmanis A. Divas pasāžas//Latvijas Arhitektūra. – 1999. – Nr. 22. – 8. –12. lpp.

5.3. Rakstu krājumiem:

Autora uzvārds, iniciālis. Raksta nosaukums//Krājuma nosaukums. – Izdošanas vieta: "Izdevniecība" vai izdevējs, izdošanas gads. – lappuses.

Piemēram:

Strautmanis I. Pilsētas siluets un tā uztveres iespējas//Latvijas PSR pilsētu arhitektūra. – Rīga: "Zinātne", 1979. – 21.–33. lpp.

5.4. Interneta avoti:

Informācija par avotu (autors, nosaukums, mājaslapa)//Internets. - saite

Piemēram:

Rīgas Tehniskā universitāte: Metodiskie norādījumi arhitektūras specialitātes studentiem diplomprojekta izstrādāšanai//Internets. – http://www.apf.rtu.lv/documents/dipld_met_05.pdf

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE
ARHITEKTŪRAS UN PILSĒTPLĀNOŠANAS FAKULTĀTE

ARHITEKTŪRAS UN PILSĒTBŪVNICĪBAS KATEDRA

DIPLOMPROJEKTS
(nosaukums)

Katedras vadītājs	(tituls, vārds, uzvārds, paraksts)
Diplomprojekta vadītājs	(tituls, vārds, uzvārds, paraksts)
Diplomands	(vārds, uzvārds, paraksts)
Konsultanti	(tituls, vārds, uzvārds, paraksts)

20___./20___ m.g.
Reģ. Nr.

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE
ARHITEKTŪRAS UN PILSĒTPLĀNOŠANAS FAKULTĀTE

ARHITEKTŪRAS UN PILSĒTBŪVNICĪBAS KATEDRA

DIPLOMPROJEKTA UZDEVUMS

Arhitektūras specialitātes studentam/tei _____
vārds, uzvārds

1. Diplomprojekta tēma: _____
_____

2. Diplomprojekta nodošanas termiņš: 20____. gada _____. decembris.

3. Diplomprojekta pamatdati: _____
_____

4. Paskaidrojuma raksta saturs un apjoms: saskaņā ar Metodisko norādījumu nostādnēm ☺

5. Grafiskās daļas saturs un apjoms: saskaņā ar Metodisko norādījumu nostādnēm ☺

6. Makets ☺

7. Projekta nodaļu konsultanti: _____
_____
_____

Katedras vadītājs

Diplomprojekta vadītājs

Diplomands

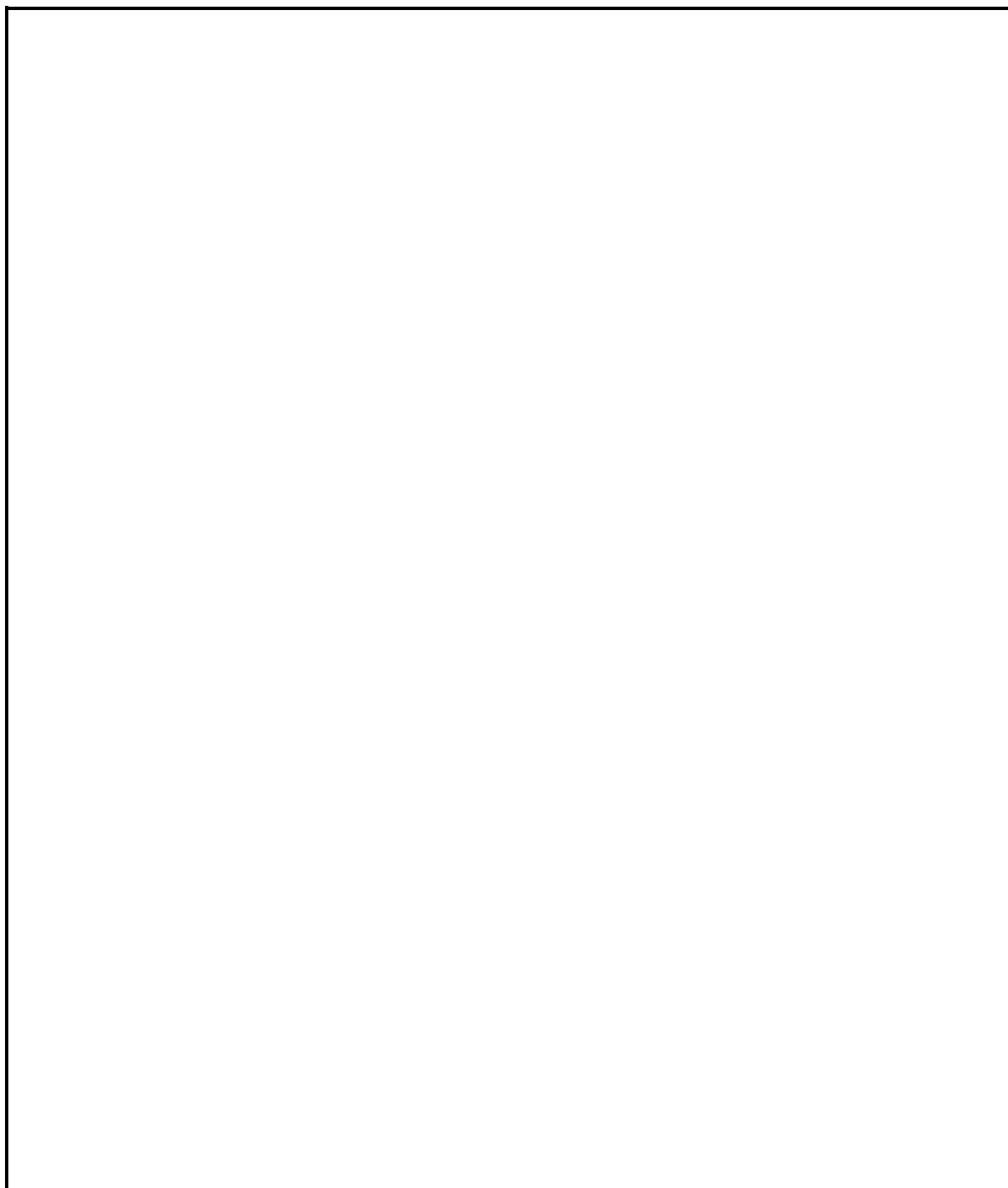
Dr.arch., prof. J. Briņķis

(tituls, iniciālis, uzvārds, paraksts)

(iniciālis, uzvārds, paraksts)

20____. gada _____. _____

3. PIELIKUMS

RTU ARHITEKTŪRAS UN PILSĒTPLĀNOŠANAS FAKULTĀTE

Darba autora foto (obligāti)	DIPLOMPROJEKTS (nosaukums latviski) (nosaukums angļiski)		Lapu skaits	Atzīme
			Makets M	
	Diplomands	(vārds, uzvārds)	(paraksts)	
20____./ 20____.m.g.	Projekta vadītājs	(tituls, vārds, uzvārds)	(paraksts)	Paskaidrojuma rakstā _____lpp.

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE
ARHITEKTŪRAS UN PILSĒTPLĀNOŠANAS FAKULTĀTE

A T S A U K S M E

par Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultātes
Arhitektūras specialitātes

studenta/es _____ diplomprojektu
vārds, uzvārds

_____
diplomprojekta nosaukums

Diplomprojekta saturs un apjoms:

- paskaidrojuma raksts:
_____
- grafiskā daļa:
_____
- makets:
_____

Diplomprojekta atbilstība izsniegtajam uzdevumam:

_____
_____

Diplomanda disciplinētība un darba patstāvīgums:

_____
_____
_____
_____
_____

Diplomprojekta tēmas un risinājuma īss raksturojums:

Diplomprojekta vadītājs:

_____

tituls, vārds, uzvārds

_____

paraksts

20____. gada _____

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE
ARHITEKTŪRAS UN PILSĒTPLĀNOŠANAS FAKULTĀTE

RECENZĪJA

par Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultātes
Arhitektūras specialitātes

studenta/es _____ diplomprojektu
vārds, uzvārds

_____
diplomprojekta nosaukums

Diplomprojekta saturs un apjoms:

- paskaidrojuma raksts: _____
- grafiskā daļa: _____
- makets: _____

Diplomprojekta risinājuma un noformējuma vērtējums:

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Slēdziens par diplomprojektu:

- atzīme:
- diplomprojekta teorētiskā un praktiskā nozīme:

Recenzents:

---

tituls, vārds, uzvārds

---

paraksts

---

darba vieta, amats

20____. gada _____

6. PIELIKUMS

RTU Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultāte	Diplomprojekts (nosaukums)	Diplomands	(iniciālis, uzvārds)	Lapa Nr.	
20____./____.m.g.		Darba vadītājs	(iniciālis, uzvārds)	Lapu sk.	
		Katedras vadītājs	(iniciālis, uzvārds)	Reģ. Nr.	

SATURS

	lpp.
1) Vispārējie noteikumi	3
2) Diplomprojekta tēma un uzdevums	3
3) Diplomprojekta izstrādāšana un iesniegšana aizstāvēšanai	4
4) Diplomprojekta darba saturs un grafiskais noformējums	5
• Teritoriālpilānojumi, pilsētbūvniecības, vides un ainavu attīstības projekti	5
• Dzīvojamo un sabiedrisko ēku un interjeru projekti	7
• Kultūras pieminekļu restaurācijas projekti	8
5) Izmantotās literatūras aprakstīšanas pamatprincipi	10
6) Pielikumi	11
7) Saturs	19